

KANSANHUOLTOMINISTERIÖ

Helsingissä,
13 p:nä heinäkuuta 1940.

Kiertokirje N:o 126.

Sokerin ja viljatuotteiden saanti kotitalousopetusta varten.

Kansanhuoltoministeriön ja kouluhallituksen kesken on sovittu siitä, että niille oppi- ja kansakouluille, seminaareille, aistivalliskouluille sekä kansalais- ja työväenopistoille, joissa on kotitalousopetusta, myönnetään ostolupatodistuksia viljatuotteiden ja sokerin hankkimista varten opetustarvikkeiksi siten, että viljatuotteita luovutetaan enintään 200 grammaa ja sokeria 25 grammaa kutakin oppilasta ja käytännöllistä opetuspäivää kohden. Jotta saadaan selville kysymyksessä oleville kouluille myönnettävien viljatuotteiden ja sokerin määrät, kunkin koulun johtajan on ilmoitettava kansanhuoltolautakunnalle kotitalousopetusta nauttivain oppilaiden sekä nyt alkavana lukuvuotena tulevien kotitalousopetuspäivien lukumäärä. Esimerkkinä mainittakoon, että jos koulun lukuvuosi tulee olemaan 35 viikon pituinen ja jos käytännöllistä kotitalousopetusta annetaan yhtenä päivänä viikossa, voidaan sellaisessa koulussa jokaista kotitalousopetusta nauttivaa oppilasta kohden koko lukuvuotta varten myöntää viljatuotteita enintään 7 kiloa ja sokeria enintään 875 grammaa.

Luovutettava sokeri voidaan, jos niin halutaan, myöntää lukuvuoden alussa koko lukuvuotta varten, koska se tullaan käyttämään pääasiassa säilöntään. Sitä vastoin voidaan viljatuotteita lukuvuoden alussa myöntää enintään syyskuun 29 päivään asti, jolloin keväällä alkanut säännöstelykausi päättyy.

Saamastaan sokerista koulut eivät ole tilivelvollisia. Sitä vastoin niiden tulee jälestäpäin, esim. kerran kuukaudessa, tilittää kansanhuoltolautakunnalle saamistaan viljatuotteista leipäkortin kuponkeja opetuksessa kulutettuja viljatuotteita vastaava määrä.

Kansanhuoltolautakunnille.

Myöskin kotitalousoppilaitoksille saadaan myöntää säilöntää varten sokeria, kuitenkin enintään $\frac{1}{2}$ kiloa jokaista oppilasta kohden, sekä Maatalouskerholiiton, Maatalousseurojen Keskusliiton, Marttaliiton, Pienviljelijäin Keskusliiton, Pienviljelijäin Liiton, Finlands Svenska Marthaförbundin ja Suomen Sos. dem. Työläisnaisliiton toimeenpanemille säilykekurseille 15 grammaa kutakin kurssin osanottajaa ja päivää kohden, kuitenkin siten, että koko kurssia varten luovutetaan yhteensä enintään 2 kiloa.

Sotapalveluksessa olevien hilloamissokeri.

Kansanhuoltoministeriöltä on tiedusteltu, miten voivat ne sotapalveluksessa olevat, jotka ovat palauttaneet ostokorttinsa kansanhuoltolautakuntaan, saada ensi jakelukautena ylimääräisenä annoksena jaettavan hilloamissokeriosuutensa. Tämän johdosta kansanhuoltoministeriö ilmoittaa, että niille henkilöille, jotka vapautuvat sotapalveluksesta vasta sitten, kun ylimääräisten sokeriannosten jakelu on päättynyt, voidaan antaa osolupatodistus yhden kidesokerikilon hankkimista varten sitten, kun sotapalveluksesta vapautunut tulee hakemaan kansanhuoltolautakunnan hallussa ollutta ostokorttiaan. Ne ostokortin kupongit, jotka sillä hetkellä ovat vanhentuneet, on luonnollisesti silloin irroitettava ostokortista.

Mittatappiot.

Kun edelleenkin on kysely, miten mittatappio on tarkkailutileissä käsiteltävä, kansanhuoltoministeriö huomauttaa, että mittatappiota ei pidä tilinpidon kestäessä vähentää asianomaisen liikkeen tililtä. Tarkoitus on ollut, että kansanhuoltolautakunta vaatii liikkeeltä määrääaikoina, joko neljännes- tai puolivuositain inventointiin

perustuvan ilmoituksen liikkeen varastojen määrästä. Tätä ilmoitusta verrataan tilinpidon osoittamaan eroitukseen. Jos liikkeen ilmoittamat varastojen todelliset määrät ovat pienemmät kuin tarkkailutilien eroitukset osoittavat, on eroitus syntynyt mittatappio. Vasta sitten, kun tällainen inventointiin perustuva tarkistus on tapahtunut, voidaan syntynyt mittatappio merkitä tiliin ja aloittaa uusi tilinpito niistä varastomäärästä, jotka kansanhuoltolautakunnalle on inventoinnin perusteella ilmoitettu.

Kahvin, sokerin ja viljatuotteiden mittatappiona saa olla enintään 2 % myytyjen tuotteiden määrästä. Jos tilinpidon osoittaman ja inventoinnin avulla todetun varaston välinen eroitus kuitenkin on enemmän kuin 2 % myytyjen tuotteiden määrästä, on asianomaiselta liikkeeltä vaadittava selvitys siitä, mistä kohtuuttoman suuri vaje aiheutuu. Ellei hyväksyttävää selvitystä voida esittää, on meneteltävä siten kuin kiertokirjeessä N:o 105 on asiasta sanottu.

Laitosten asema viljan säännöstelyssä.

Kansanhuoltoministeriön tietoon on tullut, että ainakin eräissä kunnissa on erinäisten laitosten, kuten sairaalain, kunnalliskotien jne. asema viljatuotteiden säännöstelyssä järjestetty siten, että laitoksessa oleskeleville ei ole annettu leipäkorttia ja että laitoksen sallitaan ostaa viljatuotteita ilman että mitään jakelukaussittain tapahtuvaa kuponkien tilittämistä tapahtuisi. Tämän johdosta kansanhuoltoministeriö huomauttaa, että tällainen järjestely ei ole sallittua. Kaikille laitoksissa oleskeleville on jaettava leipäkortit sillä tavalla kuin annetut ohjeet edellyttävät ja laitoksessa oleskelevien leipäkorteista on laitoksen toimesta irroitettava kuponkeja yhtä monta päivää vastaava määrä kuin henkilöiden oleskelu siellä edellyttää. Irroittaminen voi tapahtua, jos niin halutaan, vasta kunkin jakelukauden päätyttyä. Irroitettavat kupongit on jakelukauden päätyttyä tilitettävä kansanhuoltolautakuntaan.

Siellä missä laitosten asema säännöstelyssä on järjestetty vastoin ohjeita, on asia viipymättä järjestettävä uudestaan. Silloin on sinä päivänä, jolloin kaikille laitoksessa oleskeleville jaetaan ostokortit, laitoksen jäljellä oleva viljatuotevarasto inventoitava ja merkittävä laitoksen tiliin. Jaettavista leipäkorteista on irroitettava ne kupongit, jotka ovat vanhentuneet siihen päivään mennessä, jolloin kortit jaetaan. Tämän järjestelyn jälkeen laitoksen johdon on huolehdittava, että kupongit tulevat leipäkorteista irroitetuiksi edellä sanotulla tavalla sekä että ku-

pongitt kunkin jakelukauden päätyttyä palautetaan kansanhuoltolautakuntaan.

Sokeria mehiläisten ruokintaan.

Kansanhuoltoministeriön päätöksen mukaan saadaan elokuun 15 ja 31 päivän välisenä aikana myydä mehiläisten ruokintaa varten sokeria enintään 2 kiloa pesää kohden. Mehiläispesien omistajien tulee sokeria saadakseen jättää anomus kansanhuoltolautakunnalle. Anomukseen on liitettävä luotettava selvitys anojan omistamien pesien lukumäärästä sekä siitä, että kysymyksessä olevat pesät ovat sokeriruokinnan tarpeessa.

Elokuun 31 päivän jälkeen ei sokeria mehiläisten ruokintaan saa myydä.

Jakelutilitykset.

Kansanhuoltoministeriölle jakelukaussittain lähetettävien sokerin, kahvin ja viljan tilitysten suhteen huomautetaan taaskin, että sarakkeeseen „Tilitetty ostolupatodistuksia”, ei saa merkitä myönnettyjen ostolupien määrää, vaan siihen on merkittävä kansanhuoltolautakunnalle palautettujen ostolupien määrä. Tilityksiin merkitään ainoastaan täydet kilot.

Korppujen valmistus leipomoissa.

Sen johdosta, että korppujen valmistuksessa ja hinnoittelussa on esiintynyt paljon seka- vuutta, kansanhuoltoministeriö antaa niiden valmistuksen ja hinnoittelun suhteen seuraavat ohjeet:

Korppuja saadaan valmistaa ainoastaan niistä taikinoista, joista kahvi- ja ruokaleipää saadaan valmistaa. Siten voidaan myyntiä varten valmistaa seuraavia korppulaatuja:

	Vähittäis- myyntihinta kilolta
Kahvikorppu, valmistettu kahvileipä- taikinasta	22: —
Vehnäkorppu, valmistettu vehnäruoka- leipätaikinasta	12: —
Grahamkorppu, valmistettu graham- leipätaikinasta	9: 50
Sekakorppu, valmistettu sekaleipäta- ikinasta	9: —
Ruiskorppu, valmistettu ruisleipäta- ikinasta	7: 25

Jos korput myydään erikoispakkauksissa, voidaan hintaan lisätä 25 penniä pakkausta kohden.

Kansanhuoltolautakuntaan tulee edelläsanotusta antaa tieto leipomoille ja valvoa, että valmistuksessa ja kaupassa noudatetaan tässä annettuja ohjeita.

Jäteleivät.

Kansanhuoltoministeriön tietoon on tullut, että eräissä ravintoloissa ja leipomoissa on luovutettu jäteleipiä eläinten ruoaksi. On luonnollista, että nykyisissä oloissa tällainen syömäviljan kuluttaminen ei saa tulla kysymykseen.

Jäteleiväthän voidaan joko korputtaa tai käyttää monella tavalla ruokiin. Kansanhuoltoministeriö kehoittaa sen vuoksi kansanhuoltolautakuntia antamaan ravintoloille ja leipomoille kiellon luovuttaa jäteleipiä eläinten ruoaksi.

Ministeri **Väinö Tanner.**

Osastopäällikkö *Onni Toivonen.*

Järjestelmän voidaan joko korjata tai kyt-
tää monella tavalla. Järjestelmän
tärkeä kehitys on yhäkin kansainvälinen.
Kun on kysymys järjestelmän kehittämisestä ja toiminnasta
on huolehdittava siitä, että järjestelmä on
kannattava ja toimiva.

Kansainvälinen järjestelmä on ollut
ollut erittäin tärkeä ja toimiva on
voinut kehittyä erittäin nopeasti. On huomattava,
että järjestelmän kehittäminen on
voinut olla erittäin nopeaa ja
vähäpäästöistä ja vähäpäästöistä.

Ministeri Vaino Tanner.

Osaatopäälliköille Osmo Vainon.